

[6], який не включає адміністративні питання до сфери його дії. Проте запровадження медіації в адміністративному судочинстві як діяльності окремих представників судової влади не суперечить положенням КАС України. Медіація у такий спосіб може бути здійснена таким чином: відповідно до статті 111 КПК України суддя в попередньому судовому засіданні роз'яснює сторонам можливість мирного врегулювання спору. Якщо сторони домовляться про медіацію, суд передає матеріали іншому судді-медіатору або іншому працівнику суду, який спеціалізується на медіації.

Отже, незважаючи на проблеми, що існують під час проведення медіації в адміністративному судочинстві, створення такого інституту відіграватиме важливу роль у розвитку правової культури країни, сприятиме розслабленню системи адміністративних судів в Україні та сприятиме мирному врегулюванню спорів та публічним суперечкам. Як показує практика, підходи до примирення, які пропонуються за кордоном, можуть бути дуже різними. Проте не можна сказати, що вітчизняне законодавство вибрало найбільш оптимальну модель для такої процедури.

1. Prawo o postepowaniuprzedsadamiadministracyjnymi. Komentarz. Wydanie. LexisNexisWarsawa. 2006. URL : <https://sip.lex.pl/komentarze-i-publicacje/komentarze/prawo-o-postepowaniu-przed-sadami-administracyjnymi-komentarz-wyd-587524686>.

2. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 року № 254к/96-ВР (зі змінами та допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 1996, № 30, ст. 141.

3. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 року № 889-VIII (зі змінами та допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2016, № 4, ст.43.

4. Про службу в органах місцевого самоврядування: Закон України від 07.06.2001 року № 2493-III (зі змінами та допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2001, № 33, ст. 175.

5. Про судоустрій та статус суддів: Закон України від 02.06.2016 року № 1402-VIII (зі змінами та допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2016, № 31, ст.545.

6. Кодекс адміністративного судочинства України: Закон України від 06.07.2005 року № 2747-IV (зі змінами та допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2005, № 35-36, № 37, ст. 446.

7. Про медіацію: проєкт Закону України UPL : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=68877

Володимир КОВБАСА

доцент кафедри
загальноправових дисциплін
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент

Валерія ЖИЛЯК

здобувачка вищої освіти
Навчально-наукового інституту
права та інноваційної освіти
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

РЕАЛІЗАЦІЯ МЕДІАЦІЇ В ДІЯЛЬНОСТІ АДВОКАТАВ УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Сучасні юридичні дослідження все частіше трактують факт запровадження медіації як альтернативної форми вирішення спорів. Професія адвоката – багатофункціональна, що дозволяє йому вибирати стратегію розгляду справи та приймати рішення. Поступово впроваджується процедура медіаційної адвокатури – альтернативний, позасудовий спосіб вирішення спорів як приватних відносин, так і у сфері суспільних відносин [1].

Загалом, медіація – це комунікативний процес, що має диспозитивний характер, при якому сторони приймають власні рішення та можуть впливати на результат. Цей процес характеризується цими трьома основними особливими формами вираження: по-перше, переговори веде третя особа із спеціальною підготовкою. По-друге, процедура медіації має складну структуру, що відображає можливість пошуку взаємовигідного

рішення. І по-третє, медіація, на відміну від звичайного судового розгляду не обмежує предмет процесуального спору [2].

Однією із актуальних проблем впровадження медіації є конституційно закріплене право адвоката діяти в межах своїх повноважень, тобто реалізувати принципи верховенства права та законності, які передбачені механізмом дії медіації, на які адвокати неспроможні. Оскільки суд є однією зі сторін медіації, його ініціативність має чіткі межі та суперечить суті медіації.

Іншою проблемою є статус медіатора й оплата його праці. Медіатором може бути як громадський представник на безоплатній основі, так і приватна особа, що залучена судом на державній основі. У будь-якому разі статус медіатора не є однозначним і потребує уточнень [3].

Оскільки за наявною нормативно-правовою базою медіація не може в повному обсязі застосовуватись на законних підставах у вигляді оптимального способу вирішення спору, тому розв'язання проблемних питань потребує значно наблизити процес медіації до бажаного рівня, а саме державні службовці повинні прийняти Закон «Про медіацію» повторно, але з вирішенням певних прогалин, що в майбутньому передбачали б упровадження медіації в режим роботи суду. Тобто для побудови такої дієвої системи її варто впроваджувати поетапно [4].

Перший етап полягає в обов'язковості участі медіатора у судовому процесі, що дає альтернативну перевагу на стадії досудового розгляду; *другим* етапом є позитивний досвід вирішення спорів за участі медіатора, який допоможе перейти на медіаторо-орієнтовану систему з вибірковою участю судді; третій етап – є остаточним перехідом, що передбачає добровільний вибір учасниками справи між медіацією та судом [5]. Варто обов'язково запровадити в законну силу законопроект «Про медіацію», що надасть нове життя – медіації в Україні.

Отже, сьогодні медіація може бути розглянута як перспективний та дієвий спосіб вирішення конфліктів, який поєднує у собі, як приватні, так і публічні правові аспекти. Важливим напрямом діяльності адвокатів у процесі медіації – є їх участь в якості представників судового розгляду, з метою належного і фахового представництва інтересів сторін з урахуванням хоча б одного із загальних принципів чинного законодавства.

1. Юридична газета онлайн. «Адвокат-медіатор: коли виникає конфлікт інтересів?». URL : <https://jur-gazeta.com/publications/practice/mizhnarodniy-arbitrazh-ta-adr/advokatmediator-koli-vinikaekonflikt-interesiv.html>.

2. Підручник «Медіація у професійній діяльності юриста». За редакцією Наталі Крестовської, Луїзи Романадзе. Одеса «Екологія». 2019. Ст. 79-100.

3. Науковий вісник міжнародного гуманітарного університету. Сер. *Юриспруденція*. 2015 № 13 том 2. Ст. 25-27.

4. Законопроект «Про медіацію» *Відомості ВВР*. № 3504 від 19.05.2020. URL : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=68877.

5. Белінська О.В. Медіація-альтернативне вирішення спорів. *Вісник Вищої ради юстиції*. 2011. С. 158-173.